

ТОВЧ ТАНИЛЦУУЛГА

Монгол Улсын бүсчилсэн хөгжлийн үзэл баримтлал (2024)-д тулгуурлан зам, тээврийн салбарын хөгжлийн чиг хандлага, 2026 оны улсын төсвийн хөрөнгө оруулалт, дэд бүтцийн одоогийн байдлыг нэгтгэн дүгнэв. **6 бүс**-ийн онцлогт тохирсон тээврийн дэд бүтцийн хөгжүүлэлт, олон улсын худалдааны коридорын ашиглалтыг сайжруулах стратегийг тодорхойлсон болно.

ГУРВАЛСАН ТОО БАРИМТ (2025-2026)

14,843 км

Авто замын сүлжээ

1,815 км

Төмөр замын сүлжээ

24

Нисэх буудал

13

Хилийн боомт

6 БҮСИЙН ГАЗАРЗҮЙ

Баруун бүс

5 аймаг | 428.5 мян.км²
Хүн ам: 382,000

Хойд бүс

4 аймаг | 123.6 мян.км²
Хүн ам: 320,000

Хангайн бүс

5 аймаг | 389.8 мян.км²
Хүн ам: 452,000

Төвийн бүс

4 аймаг | 192.3 мян.км²
Хүн ам: 267,000

Зүүн бүс

3 аймаг | 286.2 мян.км²
Хүн ам: 221,000

Говийн бүс

4 аймаг | 259.7 мян.км²
Хүн ам: 228,000

2026 ОНЫ УЛСЫН ТӨСВИЙН ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТ

Нийт төсөв

1.2+ их наяд

төгрөг

Зам, тээврийн сайдын багцын улсын төсөв - Хөрөнгө оруулалтын төсөл, арга хэмжээ

Томоохон төслүүд (бүсээр)

Баруун бүс: Ховд-Улиастай чиглэлийн зам	45.2 тэрбум
Хойд бүс: Мөрөн-Хатгал чиглэлийн зам	38.7 тэрбум
Говийн бүс: Тавантолгой-Зүүнбаян төмөр зам	892.5 тэрбум
Төвийн бүс: УБ-Дархан хурдны зам өргөтгөл	127.3 тэрбум

ТЭЭВРИЙН ДЭД БҮТЦИЙН СУДАЛГАА

Авто зам

- Хатуу хучилттай: 5,243 км
- Сайжруулсан: 4,812 км
- Шороон зам: 4,788 км
- 2030 зорилт: 8,000+ км хатуу

Төмөр зам

- Үндсэн шугам: 1,815 км
- Ачааны эргэлт: 30+ сая тонн
- Шинэ төслүүд: 1,498 км
- 4 хилийн боомттой холбоотой

Агаарын тээвэр

- Олон улсын НБ: 2
- Орон нутгийн НБ: 22
- Зорчигч: 2.1 сая/жил
- Чингис хаан ОУНБ: 2021

Хилийн боомт

- Хятад хилд: 9 боомт
- Орос хилд: 4 боомт
- Худалдааны эргэлт: \$15B
- Замын-Үүд: хамгийн том

МОНГОЛ УЛСЫН ЗАМ, ТЭЭВРИЙН ЯАМ

Бүсчилсэн хөгжлийн тайлан

2026

6

БҮС

21

АЙМАГ

3.5 сая

ХҮН АМ

1.56 сая

КМ2

● Баруун бүс 5 аймаг | 382,000

● Хойд бүс 4 аймаг | 320,000

● Хангайн бүс 5 аймаг | 452,000

● Төвийн бүс 4 аймаг | 267,000

● Зүүн бүс 3 аймаг | 221,000

● Говийн бүс 4 аймаг | 228,000

ТЭЭВРИЙН ДЭД БҮТЦИЙН СТАТИСТИК

14,843

КМ авто зам

Хатуу хучилттай: 5,243 км

1,815

КМ төмөр зам

Шинэ төсөл: 1,498 км

24

НИСЭХ БУУДАЛ

2.1 сая зорчигч/жил

13

ХИЛИЙН БООМТ

Худалдаа: \$15 тэрбум

2026 ОНЫ УЛСЫН ТӨСВИЙН ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТ

1.2+

их наяд төгрөг

Зам, тээврийн салбар

■ Тавантолгой-Зүүнбаян төмөр зам (416 км)

892.5 тэрбум

■ УБ-Дархан хурдны зам өргөтгөл

127.3 тэрбум

■ Ховд-Улиастай чиглэлийн зам засвар

45.2 тэрбум

■ Мөрөн-Хатгал чиглэлийн зам

38.7 тэрбум

БҮСИЙН ХӨГЖЛИЙН ГОЛ ЧИГЛЭЛ

■ Баруун бүс

Аялал жуулчлал, уул уурхай, хөдөө аж ахуй. Ховд-Улиастай чиглэлийн зам, агаарын тээвэр.

■ Хойд/Хангай

Ойн аж ахуй, эко аялал. Мөрөн-Хатгал зам, Эрдэнэт-Хөвсгөл чиглэл, Орос хилийн боомт.

■ Төв/Зүүн

Үйлдвэржилт, логистик төв. УБ-Дархан хурдны зам, Чойбалсан чиглэлийн төмөр зам.

■ Говийн бүс

Уул уурхай, экспорт. Тавантолгой төмөр зам, Замын-Үүд, Гашуунсүхтэй боомт.

2030 оны зорилт

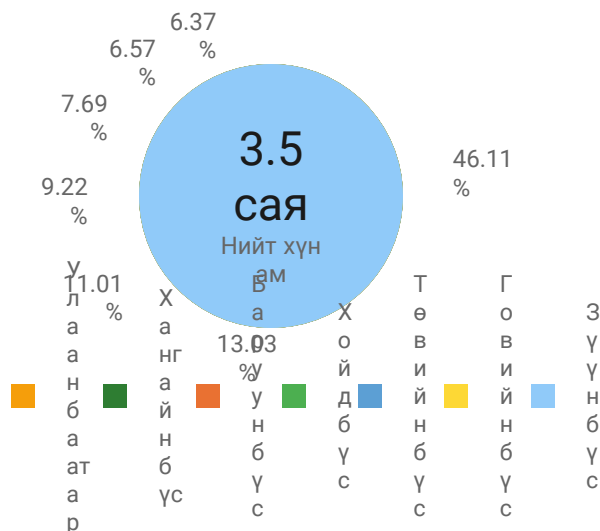
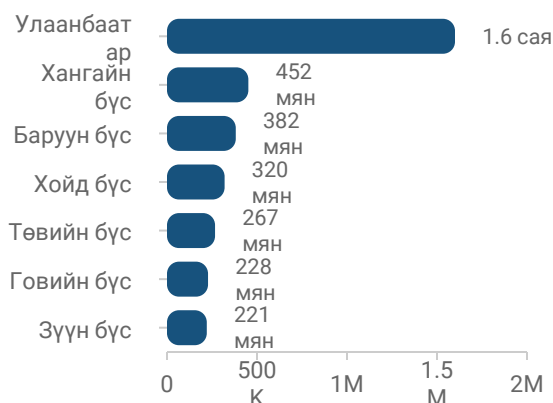
Бүх аймгийг хатуу хучилттай замаар холбож, олон улсын тээврийн коридорыг бүрэн ашиглалтад оруулах. 8,000+ км хатуу хучилттай авто зам, 3,300+ км төмөр зам.

Зам, тээврийн яам
mrt.gov.mn | Улаанбаатар хот

Эх сурвалж: legalinfo.mn
2026 оны 3 дугаар сар

БҮСИЙН ХҮН АМЫН ТАРХАЛТ (2025)

БҮСИЙН ДЭЛГЭРЭНГҮЙ МЭДЭЭЛЭЛ

БАРУУН БҮС

Аймгууд: Баян-Өлгий, Говь-Алтай, Завхан, Увс, Ховд
Нутаг дэвсгэр: 428,500 км²
Хүн ам: 382,000 (11%)
Эдийн засаг: Аялал жуулчлал, мал аж ахуй, уул уурхай

ХОЙД БҮС

Аймгууд: Булган, Орхон, Дархан-Уул, Сэлэнгэ
Нутаг дэвсгэр: 103,800 км²
Хүн ам: 320,000 (9%)
Эдийн засаг: Үйлдвэрлэл, уул уурхай, ХАА

ХАНГАЙН БҮС

Аймгууд: Архангай, Баянхонгор, Өвөрхангай, Хөвсгөл
Нутаг дэвсгэр: 389,800 км²
Хүн ам: 452,000 (13%)
Эдийн засаг: Мал аж ахуй, аялал жуулчлал

ТӨВИЙН БҮС

Аймгууд: Говьсүмбэр, Дорноговь, Дундговь, Төв
Нутаг дэвсгэр: 192,300 км²
Хүн ам: 267,000 (8%)
Эдийн засаг: Үйлдвэрлэл, логистик, ХАА

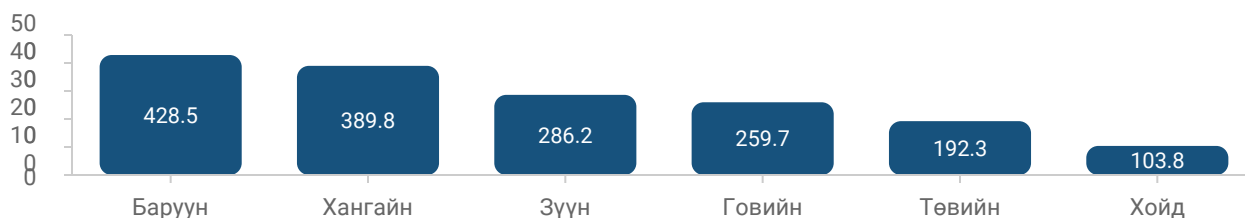
ЗҮҮН БҮС

Аймгууд: Дорнод, Сүхбаатар, Хэнтий
Нутаг дэвсгэр: 286,200 км²
Хүн ам: 221,000 (6%)
Эдийн засаг: Уул уурхай, ХАА, хил худалдаа

ГОВИЙН БҮС

Аймгууд: Өмнөговь, Дорноговь, Дундговь, Говьсүмбэр
Нутаг дэвсгэр: 259,700 км²
Хүн ам: 228,000 (7%)
Эдийн засаг: Уул уурхай, экспорт

НУТАГ ДЭВСГЭРИЙН ХЭМЖЭЭ (мян.км²)

ЗАМ, ТЭЭВРИЙН САЛБАРЫН НИЙТ ТӨСӨВ

1,234.5 тэрбум

Хөрөнгө оруулалтын төсөв (2026 он)

47

Томоохон төсөл

6

Бүсэд хуваарилсан

САЛБАРААР ХУВААРИЛСАН ТӨСӨВ

БҮСЭЭР ХУВААРИЛСАН ТӨСӨВ

2026 ОНЫ ТОМООХОН ТӨСЛҮҮД

#	Төслийн нэр	Бүс	Төсөв	Хувь
1	Тавантолгой-Зүүнбаян төмөр зам (416 км)	Говийн бүс	892.5 тэрбум	72.3%
2	УБ-Дархан хурдны зам өргөтгөл	Төвийн бүс	127.3 тэрбум	10.3%
3	Ховд-Улиастай чиглэлийн зам засвар	Баруун бүс	45.2 тэрбум	3.7%
4	Мөрөн-Хатгал чиглэлийн зам	Хойд бүс	38.7 тэрбум	3.1%
5	Чингис хаан ОУНБ өргөтгөл	Төвийн бүс	35.0 тэрбум	2.8%
6	Замын-Үүд боомтын өргөтгөл	Говийн бүс	28.5 тэрбум	2.3%
7	Бусад төслүүд (41 төсөл)			

Төмөр замын салбарын судалгаа

Зам, тээврийн яам | 2025-2026

7 / 9

1,815

Нийт төмөр зам (км)

30+

Ачаа тээвэрлэлт (сая тонн)

4

Хилийн боомт холболт

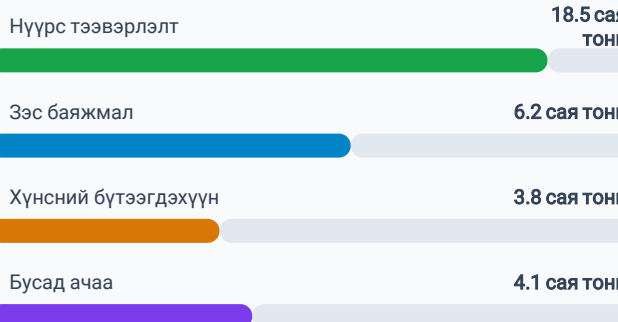
3,685

Шинэ төслүүд (км)

1. Одоогийн төмөр замын сүлжээ

Чиглэл	Урт (км)	Ашиглалт
УБ - Сүхбаатар	404	Зорчигч + Ачаа
УБ - Замын-Үүд	714	Зорчигч + Ачаа
Эрдэнэт салбар	164	Ачаа (зэс)
Багануур салбар	110	Ачаа (нүүрс)
Шарын гол салбар	64	Ачаа (нүүрс)
НИЙТ	1,815	100%

Ачаа тээвэрлэлтийн статистик (2024)

2. Шинэ төмөр замын төслүүд (2024-2030)

Төслийн нэр	Урт (км)	Төсөв (тэрбум)	Бүс	Төлөв	Дуусах он
Тавантолгой - Зүүнбаян	416	892.5	Говийн	Баригдаж байна	2025
Зүүнбаян - Ханги	268	456.8	Говийн	Төлөвлөсөн	2027
Тавантолгой - Гашуунсухайт	267	398.2	Говийн	Баригдаж байна	2025
Хөөт - Бичигт боомт	547	728.4	Зүүн	Тендер	2028
Сайншанд - Баруун-Урт	285	412.6	Зүүн	Төлөвлөсөн	2029
НИЙТ ШИНЭ ТӨСЛҮҮД	3,685	4.2 их наяд	-	-	2024-2030

3. Бүс нутгийн нөлөө

Говийн бүс - Нүүрсний экспортын гол чиглэл - Тавантолгой уурхай холболт - Хятад руу шууд тээвэрлэлт +1,900 км шинэ төмөр зам - Жилд 50+ сая тонн ачаа	Зүүн бүс - Бичигт боомт холболт - Хөөт-Бичигт шинэ шугам - Зүүн бүсийн эдийн засаг өсөлт +832 км шинэ төмөр зам - Хятад-Орос транзит	Экспорт өсөлт - Нүүрсний экспорт 2х - Зэс баяжмал +40% - Транзит тээвэр 3х - Худалдааны эргэлт \$20B+ - Ажлын байр +15,000	Олон улсын - Хятад-Монгол-Орос коридор - Төв Азийн транзит хаб - BRI санаачилга - ОУЖТХН холболт 5 улс-тай төмөр зам
---	--	--	--

2030 он гэхэд Монголын төмөр замын сүлжээ 5,500 км-т хүрч, жилд 100 сая тонн ачаа тээвэрлэх хүчин чадалтай болно.

24

Нисэх буудал

2.1 сая

Зорчигч/жил

50+

Олон улсын нислэг

3 сая

ЧХОУНБ хүчин чадал

1. Чингис хаан олон улсын нисэх буудал (2021)

Монгол Улсын гол агаарын гарц - Чингис хаан ОУНБ

3 сая

Жилийн зорчигч хүчин чадал

3,600 м

Хөөрөх буух зурвас

52 км

УБ хотоос зай

24/7

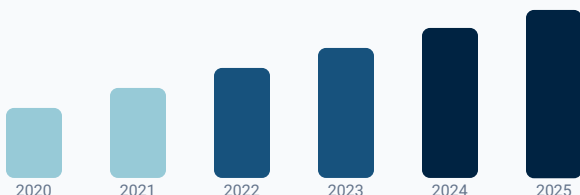
Үйл ажиллагаа

2. Бүс нутгийн нисэх буудлууд

Бүс	Нисэх буудлууд	Хөөрөх зурвас	Зорчигч/жил	Төлөв	Шинэчлэл
Баруун бүс	Ховд, Өлгий, Улиастай, Улаангом	2,400-2,700м	85,000	Идэвхтэй	2025-2027
Хангайн бүс	Мөрөн, Булган, Арвайхээр	2,100-2,500м	62,000	Идэвхтэй	2026-2028
Төвийн бүс	ЧХОУНБ (Сэргэлэн)	3,600м	2,100,000	Үйл ажиллагаатай	Шинэ (2021)
Зүүн бүс	Чойбалсан, Өндөрхаан	2,400-2,600м	48,000	Идэвхтэй	2025-2026
Говийн бүс	Даланзадгад, Сайншанд, Өмнөговь	2,500-3,000м	95,000	Идэвхтэй	2024-2027

3. Зорчигч тээвэрлэлтийн статистик

Зорчигч тээвэрлэлтийн өсөлт (сая)

Дотоод / Олон улсын харьцаа

4. 2026-2030 хөгжлийн төлөвлөгөө

5 сая зорчигч хүлээн авах хүчин чадал

Бүсийн 8 НБ шинэчлэл

Ачаа тээврийн терминал

13

Нийт боомт

9

Хятад хилд

4

Орос хилд

\$15B

Худалдааны эргэлт

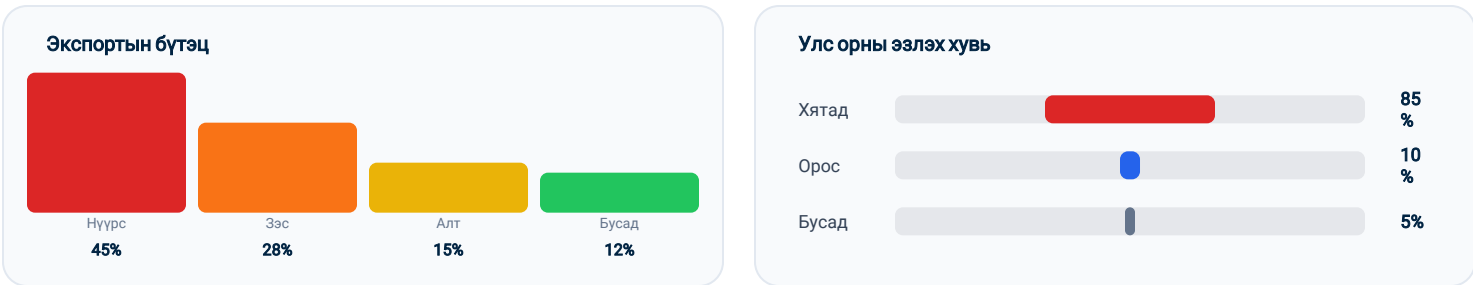
1. БНХАУ-тай залгаа хилийн боомтууд (9 боомт)

Боомтын нэр	Байршил	Төрөл	Ачаа (тн/жил)	Худалдаа (\$)	Төлөв	Шинэчлэл
Замын-Үүд	Дорноговь	Авто/Төмөр зам	25+ сая тн	\$8.5B	Хамгийн том	2024-2026
Гашуунсухайт	Өмнөговь	Авто зам	15 сая тн	\$3.2B	Идэвхтэй	2025-2027
Шивээхүрэн	Өмнөговь	Авто/Төмөр зам	8 сая тн	\$1.8B	Идэвхтэй	2026-2028
Бичигт	Сүхбаатар	Авто зам	3 сая тн	\$0.8B	Хөгжүүлж байгаа	2025-2030
Булган (Такашикен)	Ховд	Авто зам	0.5 сая тн	\$0.2B	Идэвхтэй	2027-2030

2. ОХУ-тай залгаа хилийн боомтууд (4 боомт)

Боомтын нэр	Байршил	Төрөл	Ачаа (тн/жил)	Худалдаа (\$)	Төлөв	Шинэчлэл
Алтанбулаг	Сэлэнгэ	Авто зам	2 сая тн	\$1.2B	Хамгийн том	2024-2026
Сүхбаатар	Сэлэнгэ	Төмөр зам	5 сая тн	\$0.8B	Идэвхтэй	2025-2027
Цагааннуур	Баян-Өлгий	Авто зам	0.3 сая тн	\$0.1B	Идэвхтэй	2026-2028

3. Худалдааны статистик (2024-2025)

4. 2026-2030 хөгжлийн зорилт

\$30B

Худалдааны зорилт

5 шинэ

Боомт нээх

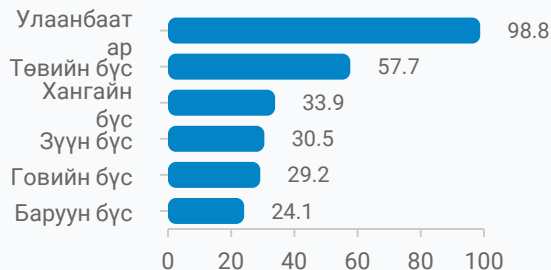
24/7

Бүх боомт үйл ажиллагаа

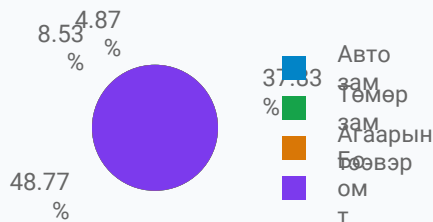
100 сая тн

Ачаа тээвэрлэлт

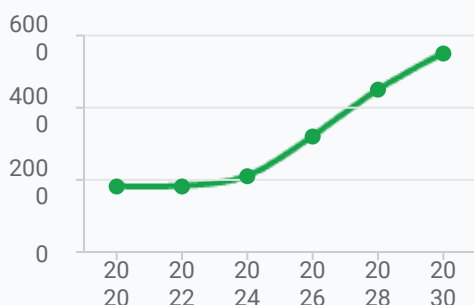
Бүс нутгийн авто замын хучилт (%)

2026 оны хөрөнгө оруулалт (тэрбум ₮)

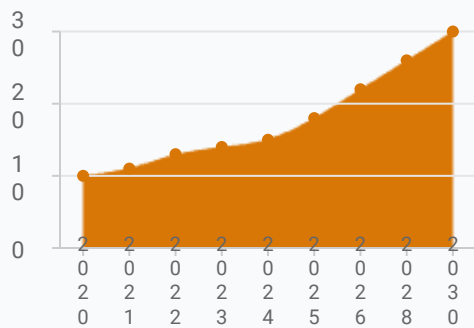
Төмөр замын сүлжээний өсөлт (км)

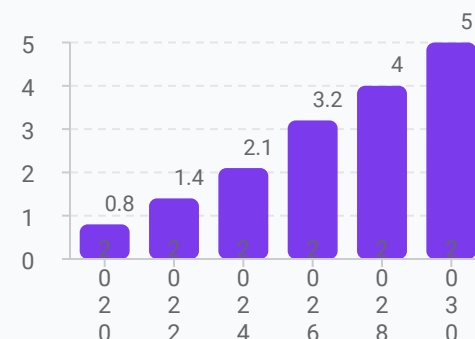
Бүс нутгийн хүн ам (мянга)

Худалдааны эргэлт, тэрбум \$

Агаарын зорчигч, сая/жил

1. Алсын хараа 2030 - Зам, тээврийн салбар

"Тээврийн нэгдсэн сүлжээгээр холбогдсон, тогтвортой хөгжлийг дэмжсэн"

бүсчилсэн хөгжлийн бодлогод нийцсэн орчин үеийн дэд бүтэц бүхий Монгол Улс

2. Гол зорилтууд (2025-2030)

Авто зам

- Хатуу хучилт: 35% → 60%
- Шинэ зам: +5,000 км
- Улсын чанартай: 100% хучилт
- Бүх аймгийг холбосон

Төмөр зам

- Нийт урт: 1,815 → 5,500 км
- Шинэ чиглэл: +3,685 км
- Ачаа тээвэрлэлт: 100 сая тонн
- Бүс хоорондын холболт

Агаарын тээвэр

- Зорчигч: 2.1 → 5 сая/жил
- ОУНБ хүчин чадал: 6 сая
- Бүсийн НБ: 8 шинэчлэл
- Олон улсын хаб

Хилийн боомт

- Боомтын тоо: 13 → 18
- Худалдаа: \$15B → \$30B
- Чөлөөт бүс: 5 шинэ
- Дижитал боомт: 100%

Бүсийн хөгжил

- 6 бүс бүрт төв хот
- Мультимодаль логистик
- Орон нутаг холболт: 100%
- Хөдөө-хот тэнцвэр

Хөрөнгө оруулалт

- Нийт: 15+ их наяд
- Улсын төсөв: 8 их наяд
- Гадаадын: 5 их наяд
- PPP: 2 их наяд

3. Хүрэх үр дүн (2030 он)

60%

Хатуу хучилттай авто зам

5,500

Төмөр замын км

5 сая

Агаарын зорчигч/жил

\$30B

Худалдааны эргэлт

4. Дүгнэлт ба зөвлөмж

Давуу тал

- Газарзүйн стратегийн байршил
- Хятад, Орос хоёр томоохон зах зээлийн хооронд
- Байгалийн баялгийн нөөц
- Засгийн газрын тогтвортой бодлого
- Олон улсын хөрөнгө оруулалтын орчин

Сорилт

- Өргөн уудам нутаг дэвсгэр
- Хүн ам сийрэг суурьшил
- Уур амьсгалын хатуу нөхцөл
- Санхүүжилтийн хязгаарлалт
- Техник, технологийн хомсдол

Зөвлөмж

- PPP загварыг өргөжүүлэх
- Бүсийн төвүүдийг бэхжүүлэх
- Мультимодаль тээвэр хөгжүүлэх
- Дижитал шилжилтийг түргэсгэх
- Ногоон тээврийг дэмжих

Бүсчилсэн хөгжлийн үзэл баримтлалд тулгуурлан зам, тээврийн салбарыг 2030 он гэхэд бүс нутгуудыг тэгш холбосон, олон улсын стандартад нийцсэн, тогтвортой хөгжлийг дэмжсэн нэгдсэн сүлжээ болгоно.

1. Хууль эрх зүйн баримт бичиг

Монгол Улсын бүсчилсэн хөгжлийн үзэл баримтлал (2024)

legalinfo.mn/mn/detail?lawId=17140840374051

Зам, тээврийн сайдын багцын улсын төсөв 2026

Батлагдсан төсөв - Зам, тээврийн яам

Монгол Улсын Засгийн газрын 2024-2028 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөр

Засгийн газрын тогтоол

2. Мэдээллийн эх сурвалж

Төрийн байгууллага

- Зам, тээврийн яам (mrt.gov.mn)
- Үндэсний статистикийн хороо
- Сангийн яам - Төсвийн мэдээлэл
- Иргэний нисэхийн ерөнхий газар
- УБТЗ ХК - Төмөр замын статистик
- Гаалийн ерөнхий газар

Судалгаа, тайлан

- Бүсчилсэн хөгжлийн судалгаа (2024)
- Дэд бүтцийн хөгжлийн мастер төлөвлөгөө
- ADB - Transport Sector Assessment
- World Bank - Mongolia Infrastructure
- JICA судалгааны тайлан

Олон улсын

- Belt and Road Initiative Reports
- CAREC Transport Corridor Studies
- ESCAP Regional Connectivity
- IMF Country Reports
- UN SDG Infrastructure Data

3. Судалгааны арга зүй

Тоон мэдээлэл цуглуулалт

Албан ёсны статистик, яамны тайлан, улсын төсвийн баримт бичгээс авсан.

Хугацааны хүрээ

2020-2030 оны мэдээлэл, 2024-2025 оны одоогийн байдал, 2026-2030 төлөвлөгөө.

Бүсийн задаргаа

6 бүсийн ангилалаар дэд бүтцийн мэдээллийг системчилсэн.

Баталгаажуулалт

Олон эх сурвалжаас харьцуулан шалгаж, албан ёсны тоо баримт ашигласан.

4. Товчлолын тайлбар

ОУНБ	Олон улсын нисэх буудал	ADB	Азийн хөгжлийн банк	ЗТЯ	Зам, тээврийн яам
УБТЗ	Улаанбаатар төмөр зам	CAREC	Төв Азийн бүсийн эдийн засгийн хамтын ажиллагаа	УБ	Улаанбаатар хот
PPP	Төр хувийн хэвшлийн түншлэл	SDG	Тогтвортой хөгжлийн зорилт	км	Километр
BRI	Belt and Road Initiative (Бүс ба зам)	НБ	Нисэх буудал	тн	Тонн

Холбоо барих

Зам, тээврийн
яам

mrt.gov.mn

Улаанбаатар
хот

2026 оны 3 дугаар
сар

2026

МОНГОЛ УЛСЫН
ЗАМ, ТЭЭВРИЙН ЯАМ

Зам, тээврийн салбар дахь бүсчилсэн хөгжил

2024-2028 оны Засгийн газрын үйл ажиллагааны хөтөлбөр

Авто
зам

Төмөр
зам

Логист
ик

2026 оны төсвийн хөрөнгө оруулалт

Бүсчилсэн хөгжлийн үзэл баримтлал

2003 оноос хэрэгжиж буй хуулийн хүрээнд 6 бүсэд хуваан хөгжүүлэх

Хангайн бүс

Уламжлалт мал аж ахуйн төрөлжсөн, хот байгуулалтын дэд бүс. Архангай, Өвөрхангай, Баянхонгор.

295K

Хүн ам

1,100

км зам

Баруун бүс

Эрчим хүчний төрөлжсөн, байгалийн аялал жуулчлалын дэд бүс. Увс, Ховд, Баян-Өлгий, Говь-Алтай, Завхан.

420K

Хүн ам

5 аймаг

92 сум

Говийн бүс

Аж үйлдвэрийн төрөлжсөн, ногоон эрчим хүчний дэд бүс. Говьсүмбэр, Дорноговь, Дундговь, Өмнөговь.

211K

Хүн ам

1,323

км зам

Төвийн бүс

Хөдөө аж ахуйн төрөлжсөн, аж үйлдвэрийн дэд бүс. Дархан, Сэлэнгэ, Төв.

307K

Хүн ам

3 аймаг

53 сум

Хойд бүс

Байгалийн аялал жуулчлалын төрөлжсөн, аж үйлдвэрийн дэд бүс. Булган, Хөвсгөл, Орхон.

308K

Хүн ам

791

км зам

Зүүн бүс

Түүхэн аялал жуулчлалын төрөлжсөн, эрчимжсэн хөдөө аж ахуйн дэд бүс. Дорнод, Сүхбаатар, Хэнтий.

228K

Хүн ам

3 аймаг

45 сум

Эх сурвалж: 1212.mn (2023 оны байдлаар)

Монгол Улсын 6 бүсийн газарзүй

Бүсчилсэн хөгжлийн үзэл баримтлалын дагуу хуваарилагдсан бүсүүд

Бүсийн зорилго

Тэнцвэртэй хөгжил, шилжилт хөдөлгөөн бууруулах

Хууль эрх зүй

Бүсчилсэн хөгжлийн үзэл баримтлал 2024

Зам, тээврийн дэд бүтцийн статистик (2025)

14,843 км

Авто зам

1,815 км

Төмөр зам

24

Нисэх буудал

13

Хилийн боомт

Зам, тээврийн яам | mrt.gov.mn

БАРУУН БҮС

5 аймаг | 428,500 км²
Хүн ам: 382,000
Баян-Өлгий, Говь-Алтай, Завхан, Увс, Ховд

ХОЙД БҮС

4 аймаг | 190,200 км²
Хүн ам: 320,000
Хөвсгөл, Булган, Орхон, Сэлэнгэ

ХАНГАЙН БҮС

4 аймаг | 389,800 км²
Хүн ам: 285,000
Архангай, Баянхонгор, Өвөрхангай, Өмнөговь

ТӨВИЙН БҮС

4 аймаг | 192,300 км²
Хүн ам: 1,867,000
Дархан-Уул, Төв, Улаанбаатар, Говьсүмбэр

ЗҮҮН БҮС

3 аймаг | 286,200 км²
Хүн ам: 221,000
Дорнод, Сүхбаатар, Хэнтий

ГОВИЙН БҮС

3 аймаг | 259,700 км²
Хүн ам: 168,000
Дорноговь, Дундговь, Өмнөговь

1.56 сая

км² нутаг дэвсгэр

3.5 сая

нийт хүн ам

21+1

аймаг, нийслэл

Бүсчилсэн хөгжлийн үзэл баримтлал

legalinfo.mn/mn/detail?lawId=17140840374051

2030 оны өрсөлдөх чадвар

Бүсчилсэн хөгжлийн үзэл баримтлалын дагуу хуваарилагдсан бүсүүд

6 бүсийн хөгжлийн чиглэл

Хангайн бүс

Уламжлалт мал аж ахуйн төрөлжсөн, хот байгуулалтын дэд бүс. Шинэ Хархорум хотын бүтээн байгуулалт, Орхон голын сав, рашаан сувилал хөгжүүлэх.

Архангай, Өвөрхангай, Баянхонгор

Баруун бүс

Эрчим хүчний төрөлжсөн, байгалийн аялал жуулчлалын дэд бүс. Их нууруудын аялал жуулчлал, Эрдэнэбүрэнгийн УЦС төсөл.

Увс, Ховд, Баян-Өлгий, Говь-Алтай, Завхан

Хойд бүс

Байгалийн аялал жуулчлал, аж үйлдвэрийн дэд бүс. Хөвсгөл нуурын аялал жуулчлал, Эрдэнэт үйлдвэрлэлийн парк.

Булган, Хөвсгөл, Орхон

Говийн бүс

Аж үйлдвэрийн төрөлжсөн, ногоон эрчим хүчний дэд бүс. Таван толгой, Коксхимийн цогцолбор, нар, салхины цахилгаан станц.

Говьсүмбэр, Дорноговь, Дундговь, Өмнөговь

Төвийн бүс

Хөдөө аж ахуйн төрөлжсөн, аж үйлдвэрийн дэд бүс. Дархан-Сэлэнгийн үйлдвэрлэлийн парк, Алтанбулаг логистик төв.

Дархан-Уул, Сэлэнгэ, Төв

Зүүн бүс

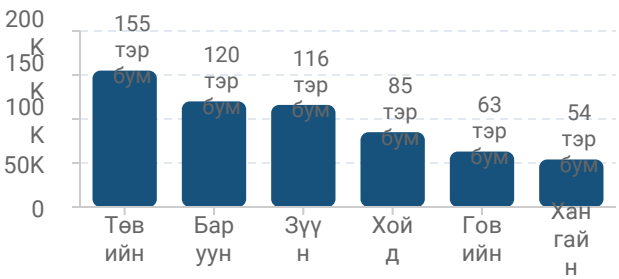
Түүхэн аялал жуулчлалын төрөлжсөн, эрчимжсэн хөдөө аж ахуйн дэд бүс. Бурхан халдун, Буйр нуур, 4С нисэх буудал.

Дорнод, Сүхбаатар, Хэнтий

2026 оны улсын төсвийн хөрөнгө оруулалт

Зам, тээврийн сайдын багц - Бүсээр

Бүсээр (2026 онд санхүүжих)

1.2+

их наяд төгрөг (нийт төсөв)

Төсөл, арга хэмжээний тоо

100+

Авто зам

Хатуу хучилттай зам барих, шинэчлэл

15+

Төмөр зам

Шинэ чиглэл, босоо тэнхлэг

8+

Нисэх буудал

Олон улсын, дотоодын 4С

Хамгийн их санхүүжилт

Төвийн бүс - Угтаалцайдам, Цээл, Заамар сумдыг холбох 122.4 км авто зам. 80.1 тэрбум төгрөг.

Боомтын холболт

Баян-Уул сумаас Ульхан боомт хүртэлх 50 км авто зам. Дорнод аймаг - 30 тэрбум төгрөг.

Баруун бүс

Увс нуур-Улаангом, Ховд-Дөргөн чиглэлийн авто зам. Нийт 57 тэрбум төгрөг.

Эх сурвалж: Монгол Улсын 2026 оны төсвийн хөрөнгө оруулалт

Авто замын статистик - 2024

Бүсээр хуваарилсан олон улс, улсын чанартай авто зам

14,843

км нийт авто зам

7,602

км асфальтбетон

Бүсээр асфальтбетон зам (км)

51%

хатуу хучилттай

Говийн бүс

17.4%

Нийт замын хувь. Уул уурхайн үйлдвэрлэлтэй холбоотой

Хангайн бүс

7.4%

1,100 км зам, 3 аймаг 59 сум

Хойд бүс

791 км

Эрдэнэт үйлдвэрийн дэд бүтцээр тэргүүлнэ

Баруун бүс

5 аймаг

415,245 км² нутаг дэвсгэр

2025 оны зорилт: 1,500+ км шинэ хатуу хучилттай зам

Бүсчилсэн хөгжлийн хөтөлбөрийн хүрээнд

Төмөр замын салбарын хөгжил

Монгол Улсын төмөр замын сүлжээ, бүсчилсэн хөгжлийн стратеги

1,815

км төмөр зам

30+

сая тонн ачаа

4

боомтын холболт

Төмөр замын стратегийн ач холбогдол

Монгол Улсын төмөр зам нь Орос-Хятадын худалдааны гол коридор бөгөөд экспортын 80%-ийг тээвэрлэдэг. Бүсчилсэн хөгжлийн хүрээнд шинэ төмөр замын салбар татах нь аймгуудын эдийн засгийг хөгжүүлэх гол хөшүүрэг болно.

Гол төмөр замын чиглэлүүд

Улаанбаатар - Сүхбаатар

Транс-Монгол | 404 км | Хангайн бүс

Улаанбаатар - Замын-Үүд

Хятад холболт | 714 км | Говийн бүс

Эрдэнэт салбар зам

Уул уурхай | 164 км | Хангайн бүс

Багануур салбар зам

Нүүрс тээвэр | 110 км | Төвийн бүс

Шинэ төмөр замын төслүүд (2024-2030)

Тавантолгой - Зүүнбаян (416 км)
Говийн бүс | Нүүрсний экспорт

Идэв
хтэй

Зүүнбаян - Ханги (268 км)
Зүүн бүс | Хятад хилийн боомт

Төлөвлөж
буй

Таван толгой - Гашуунсухайт (267 км)
Говийн бүс | Хятад экспорт

Ашигла
лтад

Хөөт - Бичигт боомт (547 км)
Баруун бүс | Оросын хил холболт

Төлөвлөж
буй

Агаарын тээврийн салбар

Иргэний нисэхийн сүлжээ, нисэх буудлуудын хөгжил

24

нисэх буудал

2.1 сая

зорчигч/жил

50+

олон улсын нислэг

Чингис хаан ОУНБ (2021)

Монгол Улсын хамгийн том худалдаа, хувиарчдадлан төв цэг болж байна.

Бүс бүрийн нисэх буудлууд

Баруун бүс

Ховд, Улиастай, Өлгий, Улаангом нисэх буудлууд. Баруун бүсийн аялал жуулчлал, худалдааг дэмжинэ.

Хангайн бүс

Мөрөн, Булган, Арвайхээр нисэх буудлууд. Хөвсгөл нуурын аялал жуулчлалын гарц болно.

Зүүн бүс

Чойбалсан, Өндөрхаан нисэх буудлууд. Зүүн бүсийн уул уурхай, хөдөө аж ахуйн тээвэрлэлт.

Говийн бүс

Даланзадгад, Сайншанд нисэх буудлууд. Говийн аялал жуулчлал, уул уурхайн тээвэрлэлтэд чухал.

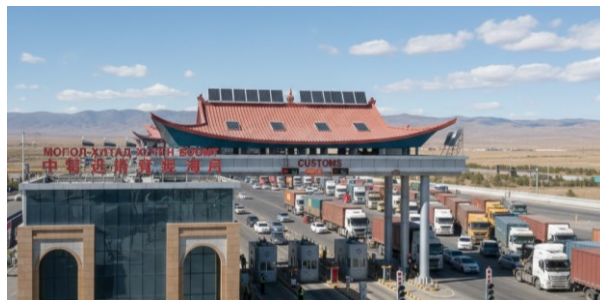
2024-2030 оны хөгжлийн төлөвлөгөө

5 нисэх буудлын шинэчлэл, 3 шинэ бүсийн нисэх буудал барих, олон улсын нислэгийн тоог 2 дахин нэмэгдүүлэх зорилт.

Хилийн боомтууд

Олон улсын худалдаа, тээврийн гарц цэгүүд

13

боомт нийт

9

Хятад хил

4

Орос хил

\$15B

Худалдааны эргэлт

Тээврийн коридор

Монгол Улс Орос-Хятадын хооронд байрлах стратегийн чухал байршилтай. Экспортын 90% боомтоор дамждаг.

Хятад улстай залгаа боомт

Замын-Үүд (Говийн бүс)

Хамгийн том | Төмөр зам + Авто зам

Гашуунсухайт (Говийн бүс)

Нүүрс экспорт | Уул уурхай

Шивээхүрэн (Говийн бүс)

Нүүрс, ашигт малтмал

Бичигт (Зүүн бүс)

Дорнод аймаг | Хөдөө аж ахуй

Булган (Баруун бүс)

Ховд аймаг | Бүсийн худалдаа

Орос улстай залгаа боомт

Алтанбулаг (Хангайн бүс)

Төмөр зам + Авто зам холболт

Хамгийн том | Сэлэнгэ аймаг

Сүхбаатар (Хангайн бүс)

Төмөр замын боомт

Транс-Монгол төмөр зам

Цагааннуур (Баруун бүс)

Баян-Өлгий аймаг

Баруун бүсийн худалдаа

Арцсуурь (Хангайн бүс)

Хөвсгөл аймаг

Аялал жуулчлал, худалдаа

2026 оны төсөв:

Боомтын дэд бүтцэд 50+ тэрбум төгрөгийн хөрөнгө оруулалт төлөвлөгдсөн.

2026 оны гол төсөл, арга хэмжээ

Зам, тээврийн салбарын улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар хэрэгжих

Угтаалцайдам-Цээл-Заамар Төвийн бүс 122.4 км 80.1 тэрбум 3 сумыг холбох хатуу хучилттай авто зам. 2022-2026 он.	Баянхонгор-Шаргалжуут Хангайн бүс 54.18 км 42.9 тэрбум Өлзийт, Эрдэнэцогт сум чиглэлийн авто зам. 2024-2026 он.
Дорнод-Хавиргын боомт Зүүн бүс 124.5 км 33.0 тэрбум Хэрлэн сумаас Хавиргын боомт хүртэл. 2022-2027 он.	Увс нуур-Улаангом Баруун бүс 26.39 км 30.5 тэрбум Эхний үе шатны авто зам барилга. 2024-2026 он.
Хужирт сум холбох зам Хангайн бүс 43.3 км 38.6 тэрбум УБ-Арвайхээр чиглэлээс Хужирт хүртэлх зам. 2024-2026 он.	Баян-Уул-Ульхан боомт Зүүн бүс 50 км 30.0 тэрбум Дорнод аймгийн боомтын холболт. 2022-2026 он.

100+	3,000+	1.2+	21
Нийт төсөл	км авто зам	их наяд төгрөг	аймаг хамрагдана

Дүгнэлт ба Зөвлөмж

Зам, тээврийн салбар дахь бүсчилсэн хөгжлийн стратеги

Гол дүгнэлтүүд

6 бүсийн тэнцвэртэй хөгжил

Бүс бүрийн онцлогт тулгуурласан зам тээврийн дэд бүтэц

Олон улсын худалдааны коридор

13 хилийн боомтоор дамжих экспорт, импортын урсгал

Олон төрлийн тээврийн интеграци

Авто зам, төмөр зам, агаарын тээврийн уялдаа холбоо

2026 оны хөрөнгө оруулалт

1.2+ их наяд төгрөгийн улсын төсвийн санхүүжилт

Тоон үзүүлэлт

14,843 км

Авто замын сүлжээ

24

Нисэх буудал

1,815 км

Төмөр замын сүлжээ

13

Хилийн боомт

2030 он хүртэлх зорилт

Бүх аймгийг хатуу хучилттай замаар холбож, олон улсын тээврийн коридорыг бүрэн ашиглалтад оруулах

Авто замын салбарын судалгаа

Зам, тээврийн яам | 2025-2026

5 / 6

14,843

Нийт авто замын урт (км)

5,243

Хатуу хучилттай (км)

35.3%

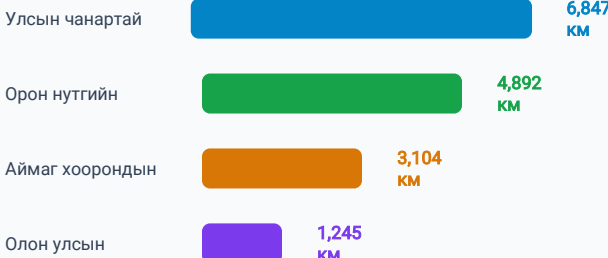
Хатуу хучилтын хувь

1,200+

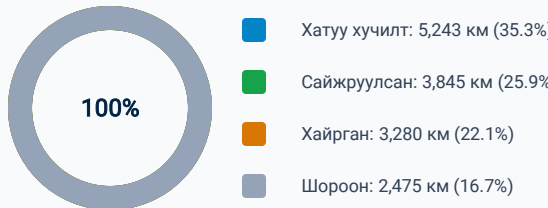
Гүүр, хоолой (ширхэг)

1. Авто замын ангилал

Замын төрлөөр (км)

Хучилтын төрлөөр

2. Бүс нутгаар авто зам (км)

Бүс	Нийт зам	Хатуу хучилт	Хувь	Гүүр	Төлөвлөсөн (2026)
Баруун бүс	2,845	687	24.1%	186	+320 км шинэ
Хангайн бүс	2,632	892	33.9%	245	+180 км шинэ
Төвийн бүс	2,156	1,245	57.7%	312	+95 км шинэчлэл
Зүүн бүс	2,478	756	30.5%	198	+245 км шинэ
Говийн бүс	2,892	845	29.2%	156	+380 км шинэ
Улаанбаатар	1,840	1,818	98.8%	103	+45 км өргөтгөл

3. 2026 оны гол авто замын төслүүд

УБ - Дархан авто зам

230 км | Өргөтгөл, шинэчлэл

89.5 тэрбум

Эхэлсэн

Өндөрхаан - Чойбалсан

245 км | Хатуу хучилт

124.8 тэрбум

2026

Баянхонгор - Алтай

320 км | Шинэ барилга

156.2 тэрбум

Тендер

Ховд - Өлгий авто зам

180 км | Хатуу хучилт

78.4 тэрбум

Эхэлсэн

Даланзадгад - Замын-Үүд

380 км | Коридор зам

198.6 тэрбум

2026

Мөрөн - Хатгал

102 км | Аялал жуулчлал

45.2 тэрбум

Эхэлсэн

2026 оны нийт хөрөнгө оруулалт: 692.7 тэрбум төгрөг

Шинэ зам:
1,457 км

Шинэчлэл:
475 км

Шинэ гүүр: 45
ширхэг

2030 зорилт: 60% хатуу хучилт